
WORKSHOP 1:

Gesponsorde workshop: Innovatie binnen de oncologie fysiotherapie en diëtetiek, een praktische benadering.

Workshopleider:

René Loek, CEO Orange M-Health bv en Co-founder Pinktrainer

Pinktrainer is een applicatie gericht op het holistisch en multidisciplinair benaderen van de oncologiepatiënt op het gebied van training, voeding, ontspanning en voorlichting. De applicatie bestaat uit een dashboard voor de zorgverlener en een app voor de patiënt en kan worden ingezet voor, tijdens of na de behandeling van kanker en bij leefstijlcoaching.

Deze workshop is een gecombineerde opzet van een demo van Pinktrainer en de toepassing hiervan in de praktijk. In deze workshop wordt vanuit Pinktrainer inzicht gegeven hoe zorgpaden te ontwikkelen zijn en hoe deze zorgpaden o.a. op fysiotherapiepraktijk of op netwerkniveau zijn in te zetten. De samenwerking tussen fysiotherapeut, diëtetiek en het ziekenhuis wordt hier specifiek belicht.

Voor het verbeteren van samenwerkingen tussen paramedisch en medische zorgverlening in de oncologie wordt stilgestaan bij de positieve effecten van training- en voedingsbegeleiding op de medische behandeluitkomsten voor patiënt en ziekenhuis.

Leerdoel(en)

- Waarom heeft ook de oncologie fysiotherapie de taak tot innoveren binnen de transitie van het zorglandschap?
- Het holistisch benaderen van een oncologiepatiënt in de paramedische zorg met behulp van Pinktrainer.
- Hoe concretiseren je een transparant zorgpad in een samenwerkend paramedisch netwerk?
- Hoe draag ik bij als oncologie fysiotherapeut aan de medische behandeluitkomsten?
- Welke data zijn relevant in de hedendaagse transitie van de zorg bij Oncologie Fysiotherapie?

(didactische) Werkvorm/opzet

- Algemeen presentatie van het holistisch benaderen van een oncologische patiënt in de paramedische zorg met Pinktrainer
- De deelnemers worden gevraagd een pitch te maken hoe hun paramedische zorg kan bijdragen aan medische behandeluitkomsten

---

WORKSHOP 2: En wie zorgt er voor jou?

Workshopleiders:
Marijke Dierdorp en Sanne Koemans, Ingeborg Douwes Centrum

Als zorgprofessional heb je hart voor de zorg, voor je patiënten en je collega's. Maar wie zorgt er voor jou? Wat heb jij zelf als zorgprofessional nodig?

De workshop gaat in op wat het werken in de zorg met je doet, wat het belang is van zelfzorg en wat goede zelfzorg eigenlijk is. Deelnemers doen kennis op over de effecten van chronische stress in de hersenen. En leren te voorkomen dat stress nadelige gevolgen heeft. Ook gaan we in op wat bijdraagt aan het verwerken van emotioneel heftige gebeurtenissen. Aan het eind van de workshop heb je een aantal concrete mogelijkheden om goed voor jezelf te zorgen, tijdens en buiten je werk.

Doelgroep: alle zorgmedewerkers

WORKSHOP 3: **Interpreteren en terugkoppelen van persoonlijke netwerken.**

Workshopleider:

Rosalie van Woezik en Marije van der Lee, Helen Dowling Instituut

Inhoud:

Ongeveer een kwart van de mensen die succesvol zijn behandeld voor kanker heeft last van vermoeidheid. We weten al dat er verschillende therapieën zijn die effectief helpen in het verminderen van deze vermoeidheid. Echter weten we nog niet wat het beste werkt voor wie. Daarom passen we de netwerktheorie toe. Met de netwerktheorie maken we een persoonlijk netwerk van een persoon, waaruit factoren en interacties tussen factoren naar voren komen die voor hem/haar belangrijk zijn. Met een dergelijk netwerk kunnen we identificeren waar we de behandeling het beste op kunnen richten bij de individuele persoon, om de effectiviteit van de behandeling te vergroten.

Leerdoel(en):

- Kennis krijgen over de netwerktheorie en de toepassing daarvan bij ernstige vermoeidheid na kanker.
- Kunnen lezen en interpreteren van persoonlijke netwerken.
- Praktische kennis krijgen over het terugkoppelen van een persoonlijk netwerk in de praktijk.

(didactische) werkvorm/opzet:

- De deelnemers krijgen eerst een introductie over netwerktheorie en de toepassing ervan in de klinische praktijk.
- Vervolgens wordt een voorbeeld gegeven van hoe een persoonlijk netwerk kan worden teruggekoppeld.
- Deelnemers werken in groepjes van twee met behulp van rollenspel aan het terugkoppelen van een netwerk, waarbij zij om beurten de rol van patiënt op zich nemen.
- De oefening wordt nabesproken.

Aantal deelnemers

Maximaal 20 personen.

WORKSHOP 4: Informeel zorg als medicijn, juist bij kanker!

Workshopleiders:

Petra Verdouw, hoofd infocentrum patiëntenvereniging HOOFD-HALS

Michel Daenen, directeur, Wegwijzer bij Kanker

Peter Heine, beleidsadviseur en business development manager bij kanker.nl

Dorien Tange, belangenbehartiger Laatste Levensfase, Nederlandse Federatie van Kankerpatiënten organisaties (NFK)

Informeel en formeel zorg. We horen er tegenwoordig veel over. Ze versterken elkaar. Zijn een gouden combi in de zorg. Een oplossing voor de hoge kosten met behoud van kwaliteit. Een goede samenwerking zou de zorg voor patiënten en naasten ten goede komen. Maar hoeveel weten we nu werkelijk? Wat zijn de cijfers? Zijn er best practices waar we lering uit kunnen trekken? In deze werksessie gaan we nader in op deze vragen, geven goede voorbeelden en gaan we aan de hand van stellingen samen op zoek naar ideeën en kansen voor de informeel zorg als beproefd medicijn.

WORKSHOP 5: Oncologie zorgnetwerken: zorg voor de gevolgen van kanker dicht bij huis.

Workshopleiders:

Martine van Aalten, kerngroep lid ONMG (Oncologie Netwerk Midden Gelderland), Fysiotherapeute Oncologie & Oedeem, Fysiotherapie TOPSEREEN
Linda van de Poll senior adviseur Raedelij

Geleerde lessen, ook voor de psychosociale oncologie!

Zorg voor de gevolgen van kanker als integraal onderdeel van de oncologische zorg: dat is waar regionale oncologiezorgnetwerken voor gaan. In een oncologiezorgnetwerk organiseert u dit met regionale partners. Zo verbeteren we de zorg en ondersteuning voor mensen die kanker hebben (gehad). Waar het kan dicht bij huis. Dit sluit naadloos aan op de doelen van het Nationaal Actieplan Kanker en Leven:

In deze werksessie leert u meer over regionale oncologiezorgnetwerken. Wat zijn het? waar vind u ze? Hoe helpt het netwerk u om de afstemming met het ziekenhuis en de huisartsen te verbeteren? En voor meer aandacht voor psychosociale zorg? Wat kan uw rol zijn in het netwerk?

WORKSHOP 6: Non-verbale interventies voor zelfversterking bij angst voor terugkeer van kanker of de dood.

Workshopleider:

Jan Taal, gz-psycholoog, Cancer Care Center Amsterdam

Angst voor terugkeer van de ziekte en angst voor de dood behoren tot de meest ondermijnende factoren voor de mentale fitheid. Een louter cognitieve benadering in de behandeling volstaat in veel gevallen onvoldoende. Non-verbale methoden zoals imaginatie en eenvoudige creatieve expressie bieden vaak een directe toegang tot de dieper gelegen bronnen van zelfversterking en kunnen helpen bij het vinden van zelfvertrouwen en zingeving, methoden waarvan de effectiviteit is aangetoond (Rieger et al, 2021; Alma & Taal, 2014, 2015)

In de workshop worden casuïstiek en de theoretische fundamenteën van genoemde non-verbale methoden gepresenteerd. De deelnemers krijgen tevens enkele laagdrempelige praktische oefeningen aangeboden om zelf te ervaren, waaronder de in 2021 ontwikkelde online imaginatie-tool 'Versterk jezelf in tijden van onzekerheid of angst'. Na de workshop heeft de deelnemer inzicht verkregen in de methodiek en toepassingen voor in de praktijk opgedaan.

Biografie:

Jan Taal (1949) is gz-psycholoog, sinds 1980 tot op heden werkzaam in de psychologische begeleiding van mensen met kanker in zelfstandige praktijk en bij het Cancer Care Center in Amsterdam. Hij is de ontwikkelaar van de verbeeldingstoolkit voor bij kanker (2017, derde editie). In 2021 ontwierp hij de gratis online imaginatie-tool 'Versterk jezelf in tijden van onzekerheid of angst' (www.imaginatie.nl).

Jan was de eerste voorzitter van stichting Kanker in Beeld en organisator van de manifestaties Kanker in Beeld in 1998 en 2003 i.s.m. het KWF. Hij is als opleider verbonden aan de Amsterdam School voor Imaginatie.

Contact:

JanTaal@imaginatie.nl

www.verbeeldingstoolkit.nl

www.imaginatie.nl

Literatuur

Taal, J. (2021). Versterk jezelf in tijden van onzekerheid of angst; online imaginatie tool. Beschikbaar op <https://strengthen-yourself.imaginatie.nl/public/>

Lombard, C.A. (2020). The Art of Healing. *Therapy Today*. June 2020, 30-33. Explores how imagery and artistic expression can help clients cope with cancer. Beschikbaar op <https://www.imaginatie.nl/wp-content/uploads/2020/10/Imagery-Toolbox.-The-Art-of-Healing.-Therapy-Today-June-2020.pdf>

Rieger KL, Lobchuk MM, Duff MA, Chernomas WM, Demczuk L, Campbell-Enns HJ, Zaborniak AR, Nweze S, West CH. Mindfulness-based arts interventions for cancer care:

A systematic review of the effects on wellbeing and fatigue. *Psycho-Oncology*. 2021 Feb;30(2):240-251. doi: 10.1002/pon.5560. Epub 2020 Oct 14. PMID: 33003249.

Alma, H & Taal, J. (2014). *Verbeeldings Toolkit bij het omgaan met kanker*; rapportage van een pilot-onderzoek. Utrecht: Universiteit voor Humanistiek.

Alma, H & Taal, J. (2015). Onderzoeksverslag Verbeeldings Toolkit. *Psychosociale Oncologie*, 23, nr. 1, 16.

Taal, J. (2017). *Cursusboek Verbeeldingstoolkit 3.0* Beschikbaar op <https://verbeeldingstoolkit.nl/download-gratis-cursusboek/>

Taal, J. (2016). Imaginatie en creatieve expressie bij kanker. *Positieve Psychologie*. nr. 2. april. 72-80. Beschikbaar op <https://www.imaginatie.nl/wp-content/uploads/2020/10/Imaginatie-en-creatieve-expressie-bij-kanker-Tijdschrift-Positieve-Psychologie.-2016-nr.2.72-80.pdf>

Taal, J. (2017). Behandelen van angst met imaginatie. *TETH*, Vakblad van de Nederlandse Vereniging van Hypnotherapeuten. Beschikbaar op <https://www.imaginatie.nl/wp-content/uploads/2020/10/Behandelen-van-angst-met-imaginatie.-Jan-Taal.-TETH.2017.4.pdf>

Taal, J. (2003). Verbeeldingsprocessen en de verwerking van kanker. Beeldende therapie en imaginatie. In: C. Holzenspies, J. Taal. *Kanker in Beeld. Verwerking door creatieve expressie*. 2003. 8-20. Beschikbaar op <https://www.imaginatie.nl/wp-content/uploads/2020/10/Verbeeldingsprocessen-en-de-verwerking-van-kanker.-Jan-Taal1.pdf>